

Arvioinneissa havaittuja poikkeamia 2008 PANK-Neuvottelupäivä 23.10.2008

Katriina Tallbacka Inspecta Sertifiointi Oy

Ajankohtaista

- Arviointeja vuonna 2008 on yhteensä 25 (tehty 19, jäljellä 6)
- Uusia PANK-hyväksytyjä testausorganisaatioita ovat:
 - Skanska Asfaltti Oy Oulun asfaltti- ja kiviaineslaboratorio
 - Andament Oy, Päällystetutka
 - Carement Oy, Päällystetutka
 - Suomen GPS-mittaus Oy, Kuopio kiviaineslaboratorio
- PANK-hyväksytyjä testausorganisaatioita yhteensä 30
- Arvioijat: Erja Elamo, Pertti I. Pohjola ja Katriina Tallbacka

Lisävaatimukset PTM-mittaukselle

- TR 10 liite 1 lisävaatimukset PTM-mittaukselle on laadittu ja astuvat voimaan 2009-01-01
- Lisävaatimukset koskevat päällysteen pituussuuntaisen tasaisuuden (IRI ja IRI4), urasyvyyden ja sivukaltevuuden mittaus (menetelmät PANK-5207, PANK-5208 ja PANK-5209)

-

Havaittuja poikkeamia ”Kehitettävää” 2008

Henkilöstö

- Kausityöntekijöiden perehdyttämisestä ja pätevyyden toteamisesta ei ollut muistiinpanoja.
- ”Henkilöstön pätevydet” -taulukko ei ollut ajan tasalla.
- Laboratoriohenkilöstön pätevyyden toteamista ja dokumentointia menetelmätasolla ei ole ohjeistettu.
- Mittaushenkilöstön pätevyysvaatimukset ja perehdyttäminen on kuvattu. Perehdytyksen toteutumisesta ei kuitenkaan jää dokumenttia, koska perehdytys on tapahtunut, mitä asioita on käyty läpi ja kuka on todennut pätevyyden.

Laitteisto 1/2

- Arvioinnilla ei saatu näyttöä, että seulasarjojen tarkistus olisi toteutunut ohjeen mukaisesti. Myös työntötkin vuosittain tehtävä vertailu referenssipalaan on tekemättä.
- Maastolaboratorioiden sisäinen arviointi ei ollut tapahtunut ohjeistuksen mukaisesti. Vastuuhenkilön mukaan laboratoriovaunujen kausitarkastus on tehty viime vuonna 2007, mutta muistiinpanoja tarkastuksesta ei ollut saatavilla.
- Vaakojen kalibrointia ei ole tehty vaa’an koko käyttöalueella. Pääsääntöisesti tarkistukset on tehty 5000 g 10000 g vertailupunnuksilla, kirjaukset 5 g, 50 g ja 200 g punnuksilla tehdyistä tarkistuksista puuttuvat.
- Asfalttimassa lämpötilan mittaamiseen käytettävää lämpömittarin tarkistus/kalibrointimenettely on puutteellinen.

Laitteisto 2/2

- Kalibrointitulosten hyväksymiskriteerejä ei ole määritetty kaikille laitteille (mm. seulat ja lämpökaappi).
- Kalibroinnissa käytettävien referenssien kalibrointia ei ole ohjeistettu (taajuus, menettely), eikä niitä ei ole esitetty laite- ja välineluettelossa.
- Kalibrointitulosten hyväksymiskriteerejä ei kaikilla laitteille ole määritetty (mm. vaakat, lämpömittarit ja lämpökaapit).
- Vaakojen kalibroinnissa käytettävän punnussarjan standardista poikkeavaa kalibrointitaajuutta ei ole perusteltu.
- Menetelmäkuvaus reikälevyseulojen mittaustaaajuuden osalta on ristiriitainen. Ohjeessa kerrotaan, että reikälevyseulat mitataan vähintään joka toinen vuosi ja taulukossa on reikälevyseulojen mittaustaaajuudeksi esitetty ”kerran vuodessa”.

Hyväksytyt menetelmät

- Menetelmäluettelosta ei ilmene, mitkä menetelmät täyttävät PANK-hyväksynnän edellyttämän laadunvarmistuksen.
- Hyväksytyjen menetelmien luettelo ei ole ajan tasalla. Luettelossa on esitetty muutamia menetelmiä, joita ei käytännössä enää tehdä, sekä menetelmiä, joiden laadunvarmistus ei ole PANK-hyväksynnän edellyttämällä tasolla.
- Hyväksytyjen menetelmien luettelossa on menetelmiä, joiden laadunvarmistusta ei ole toteutettu oman ohjeistuksen ja standardien edellyttämällä tavalla.
- PANK-hyväksytyjen menetelmien luetteloa ei ole päivätty eikä siinä ole esitetty standardin versiota.

Menetelmien laadunvarmistus 1/2

- Menetelmien laadunvarmistuksesta ei ollut vielä esittää dokumentaatiota vuodelta 2008.
- Menetelmien laadunvarmistusta ei ole toteutettu suunnitelman mukaisesti, eikä laboratorion sisäisistä, rinnakkaisnäytteiden vertailutesteistä saatu näyttöä arvioinnin aikana.
- Vuoden 2007 aikana sideainepitoisuuden määrittämisen vertailutestiä ei ole tehty.
- Kiviaineksen litteysluvun määrittämiselle ei ollut laadunvarmistussuunnitelmaa.

Menetelmien laadunvarmistus 2/2

- Laadunvarmistusohjeessa ei ole määritetty miten usein vertailutestejä tehdään.
- Vertailukokeiden hyväksyntämenettely/ohjeistus on puutteellinen vertailutestien tulosten käsittelyn osalta.
- Laboratoriolla ei ole varsinaista menetelmien laadunvarmistussuunnitelmaa, jossa olisi esitetty menetelmittain suunnitellut laadunvarmistustoimet, taajuus ja hyväksymisperusteet.
- Vertailutestien tulosten hyväksymiskriteerejä ei ole määritetty.

Näytteenotto

- Kiviaineksen näytteenottoa koskevat muistiinpanot ovat puutteelliset, mm. näytteenottotavasta ja näytteen edustavuudesta ei jää dokumenttia (ks. SFS-EN 932-1 kohdat 6. ja 11).
- Näytteenottotapaa ei kirjata muistiin kiviainestestauksen tietoihin.

Tulosten raportointi

- Raportit eivät sisällä kaikkia standardien edellyttämiä tietoja.
- Testausselesteesta ei ilmene missä toimipaikassa testaus on tehty.
- Testausselesteessä (Sideainepitoisuuden määrittäminen polttomenetelmällä) testimenetelmäksi on esitetty pelkästään PANK menetelmä, vaikka virallinen testimenetelmä on SFS-EN 12697-39.
- Raportti ei sisällä niin täydellisiä tietoja testattavasta näytteestä ja testauksesta, että niiden perusteella voidaan tehdä myöhemminkin luotettavat johtopäätökset.
- Toiminta hylättyjen näytteiden tapauksessa ei täytä PANK-hyväksyntää koskevan ohjeen TR 10 kohdan ”3.9 Tulosten raportointi” vaatimusta. ”Testausorganisaatiolla on oltava ohjeet siitä, miten menetellään poikkeavan tuloksen ilmaantuessa.”

Toiminnan parantaminen

- Häiriöraportoinnin merkitystä kehitystyökaluna ei ole ymmärretty ja häiriöiden dokumentointi on laiminlyöty.

PANK-hyväksytyjen testausorganisaatioiden yhteystiedot löytyvät Inspectan nettisivuilta www.sertifiointi.fi/sertifikaattihaku/luettelot/ >Tuotteiden varmentamiseen liittyvät sertifikaatit > PANK-hyväksyntä (valitse valintaikkunasta)